

גאולה בהווה ובעבר – שיעור ה'

א.

(1) ד"ה וידבר גוי זאת חוקת, ש"פ חו"ב, י"ב תמוז, תשכ"ט, סוף אות ה':

1 עפ"ז צריך להבין . . הענין דתפלה למשה, תפלת עשיר, הרי ענין התפלה הוא שהקב"ה ימלא את מחסורו, וכיון שמשה
2 ה' עשיר הן בגשמיות והן ברוחניות, הרי לא רק שלא ה' חסר (בפועל) שום דבר אלא שלא ה' שייך אצלו ענין
3 החסרון, ומהו"ע התפלה שלו.
4 (שם אות ז'): ויש לומר הביאור בזה, דכשהמשכה במלכות היא בדרך מלמעלה למטה, אזי, גם כשהגילוי הוא עצמות
5 ואו"ס שלמעלה מענין הצמצום, דבכללות הוא בחינת עצם האור שלא נגע בו הצמצום, מ"מ, כיון דזה שאין שייך
6 שיסתלק האור מהמלכות הוא מפני שהאור הוא למעלה מענין הצמצום, הרי בנוגע להמלכות, אין זה אמיתית הענין
7 דבנין עדי עד, מכיון שמצד המלכות אפשר שיסתלק ממנה האור. ואמיתית הענין דבנין עדי עד הוא כשהמשכה גילוי
8 זה במלכות הוא (לא רק מצד למעלה אלא גם) מצד המלכות.
9 וזהו תפלה למשה, דתפלה היא עבודת הנבראים, ולכן ההמשכה שע"י תפלה היא באופן ששייכת להמטה עצמו,
10 להנבראים וכן לספירת המלכות שורש הנבראים. אלא שההמשכה שע"י תפלה בכלל, כיון שתפלה היא עבודת
11 הנבראים, לכן ההמשכה שע"י זה היא המשכה ששייכת לעולמות, ובהמשכה שע"י תפלה למשה, שתי המעלות.
12 המשכת עצמות או"ס שלמעלה משייכות לעולמות, ואעפ"כ ההמשכה היא נמשכת במלכות ובאופן שהיא שייכת
13 להמלכות עצמה.

(2) תער"ב ח"ב ע' תתק"ב:

14 א' באו"ת פסוק נעשה אדם בצלמנו כדמותינו, עד"מ אדם שיש לו בן אף שהבן עבר מכנגד פניו והלך מאתו נחקה
15 הצורה של הבן במחשבה של האב, אך מי שלא ה' לו בן מעולם לא יכול לומר שיהא נחקק במחשבתו צורת הבן שיהי'
16 לו אח"כ כי עדיין לא ראה אותו ולא הכיר צורתו, וזהו דרך בני אדם, אבל אצל השי"ת שייך זה לומר אף קודם שנבראו
17 ישראל ה' נחקק צורתם במח' כמשרז"ל ישראל עלו במח', כי אצלו ית' העבר ועתיד אחד כו' עכ"ל.
18 ויש להוסיף שהרי באמת הנשמות מושרשות בעצמות או"ס קודם כל גילוי כנ"ל, וי"ל גם בזה דבידיעת עצמו כבי' יודע
19 את הנשמות גם קודם שעלו במח' כו', דכשם שבידיעת עצמו יודע את התורה כמו"כ בידיעת עצמו יודע את הנשמות
20 כו', וידוע דבחי' ידיעת עצמו הגם שזהו בהעלם בעצמות למעלה מעלה מגדר הגילוי לגמרי כו', ומ"מ מזה נמצאה
21 ענין הידיעה בהשתל' כו' וכמ"ש במ"א . . וא"כ אין זה כמו למטה דקודם שנולד הבן אינו יודע כלל ממנו, ולמעלה
22 הלא גם קודם כל הגילויים ה"ה יודע בידיעת עצמו כבי' כו'. וגם במי נמלך בנשמותיהן ש"צ שזהו בתחלת התעוררות
23 והגילוי באו"ס שלפני הצמצום נמלך בנשמותיהן של צדיקים שהן תכלית הכוונה המושרשת בעצמות כו', ומשו"ז
24 עלו במח' אחר הצמצום שע"י יהי' הגילוי דאו"ס כו'.

ב.

(3) לקו"ש חיי"ח ע' 390, מסעי א', אות א' (מיוסד על ד"ה באתי לגני תשל"א, שנדפס בסה"מ מלקוט ה'):

25 על מניית מסעות ישראל במדבר בפרשתנו נאמר במדרש: "משל למה הדבר דומה, למלך שהי' בנו חולה, הוליכו
26 למקום אחר לרפאותו, כיון שהיו חוזרין התחילת אביו מונה כל מסעות, ואמר לו: כאן ישננו, כאן הוקרנו, כאן חששת
27 את ראשך. כך אמר לו הקב"ה למשה: מנה להם כל המקומות היכן הכעיסוני, לכן נאמר: אלא מסעי בני ישראל".
28 (שם אות ד'): . . וצריך להבין: מה הכוונה בנמשל ל"היו חוזרים"? הרי בני ישראל לא חזרו במסעות אלו, אלא המשיכו
29 הלאה והתקרבו לארץ ישראל?
30 (שם אות ה'): ההסבר לכך הוא: ה"מסעות" שעל היהודים לעבור ב"מדבר העמים" נגרמים ע"י כך שהנשמה, והיהודי
31 בכלל, יורדים מאיגרא רמה למקום של העלם והסתר.

¹ לשון השיחה במילואה:

במשל המלך "מונה כל המסעות" בעת "שהיו חוזרין". יתר-על-כן: מן הביטוי "ואמר לו כאן" מובן, שהוא "מונה כל המסעות" כשחזורים
את אותו מקום עצמו: בעברם שום באותם המקומות, ואמר המלך "כאן ישננו, כאן . . . וצריך להבין . . .

1 תכלית הירידה . . למען התעלות הנגרמת ליהודי באמצעות הירידה. אך בכל זאת, בעת המסעות עצמם מורגשים גלות
 2 והסתר. רק באמצעותם באה – "מאוחר יותר" – העלי'. . . וכלשונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמרו, שה"גוף ועצם
 3 הצמצום הוא היפך הרצון (העליון)".

4 (שם אות ו'): במה דברים אמורים – כאשר נמצאים עדיין ב"מסעות" עצמם. אך כאשר מגיעים לעלי', מתגלה הפנימיות
 5 של הגלות, שלאמיתו של דבר אין היא אלא חלק של העלי'.

6 זוהי כוונת המשל בתיאור "כיון שהיו חוזרין התחיל אביו מונה כל המסעות . . .": לאחר הירידה מלמעלה למטה בכל
 7 מ"ב המסעות, מתחילה החזרה-העלי' מלמטה למעלה. "היו חוזרין" את אותם המסעות – כלומר, אז חשים שגם
 8 המסעות בדרך הירידה הם חלק מן העלי'.

9 זוהי המשמעות של "מנה להם כל המקומות היכן הכעיסוני". בדומה לנאמר, שלעתיד לבוא יאמרו "אודך ה' כי אנפת
 10 בי", וידו להקב"ה על אשר "אנפתי בי", כי אז יתגלה שזהו חסד.

11 (שם אות ז'): לכאורה, ניתן לשאול על כך: הדברים מובנים לגבי הירידה ל"מדבר העמים" באופן כללי, כיון שכך
 12 נקבע מלכתחילה ע"י המלך, ומובן, שזה ענין של חסד ועלי'.

13 אבל הענין של "הכעיסוני" ב"מסעות" נגרם ע"י חטאי ישראל, כלומר, ישראל גרמו, באמצעות חטאים, לירידה יותר
 14 מאשר נקבע מלמעלה, ומדוע הכרחי לומר, שגם ירידות אלו הן לצורך עלי'?

15 אף אם נאמר, שתיקון של ירידה נוספת מתאפשרת רק באמצעות כח נעלה יותר, ולכן נרגמת ע"י התוספת בירידה גם
 16 תוספת בעלי', בכל זאת, זהו, לכאורה, רק "מכאן ולהבא" – דבר זה מתרחש רק בסוף התיקון והעלי'. אך כיצד ייתכן
 17 לומר שירידה זו עצמה היא בפנימיותה עלי'?

18 אלא האמת היא, כפי שמסביר אדמו"ר האמצעי בהרחבה – בהתבססו על דברי המדרש על הפסוק "נורא עלילה על
 19 בני אדם", שחטאו של אדם הראשון בעץ הדעת הי' "עלילה נתלה בו" – "לפעמים גובר הרע דיצר הרע על האדם
 20 ויחטא" מפני ש"מלמעלה הסיתו עלו היצר הרע להביאו לחטא זה".

21 ואין זה סותר לענין של "בחירה" ושכר ועונש, כי "עזר העליון שיעוררו לבחינת הרע לגבור על הטוב" הוא באופן
 22 נעלם שאיננו מורגש ע"י האדם, וממילא בחירתו היא חפשית, בדיוק כשם שידיעת ה' איננה מחייבת את הבחירה.

23 יוצא אפוא, שגם ירידות אלו הן בכוונה תחילה, שבאמצעות התשובה על החטא יושג "יתרון האור מן החושך", ע"י
 24 הפיכת הזדונות לזכויות.

(4) ד"ה תפלה למשה, י"ג תמוז תשכ"ט סוף אות ט':

25 עפ"י יש לבאר מה שתפלת משה למלאות החסרון דכנסת ישראל נקראת בשם תפלת עשיר, אף שהחסרון דכנס"י הי'
 26 בודאי נוגע לו במאד, כי משה הוא בחינת דעת עליון, ומצד דעת עליון, ענין העשירות, אין שייך ענין החסרון. היינו,
 27 דנוסף לזה שבמשה עצמו אין שייך שום חסרון ח"ו, אלא שלגבי משה, גם החסרון דכנס"י שהתפלל עליהם אינו חסרון,
 28 כי דעת עליון מקבל מעתיק, ולכן נרגש בו שאמיתית המצאו ית' הוא אמיתית המציאות של כל הנמצאים ואינם חסרים
 29 מאומה. והגם שמשה התפלל עליהם, דענין התפלה הוא למלאות החסרון – יש לומר, שהתפלה שלו היתה שענין זה
 30 (שהאמת היא שאינם חסרים מאומה) יהי' נרגש בגילוי גם אצלם. אבל במשה הי' נרגש זה (שאינם חסרים מאומה)
 31 בגילוי גם כשהיו במצב שהוצרך להתפלל עליהם, ולכן, התפלה שלו היא תפלת עשיר.

ג.

(5) שיחת ש"פ צו, תנש"א. אות ט' (סה"ש ח"א ע' 405):

32 עשה הקב"ה שיהודי (כפי שירד למטה בעולם כנשמה בגוף) עומד בגלוי כאילו מן הצד, ששייכותו (העצמית) לתורה
 33 ומצוות אינה מכריחה אותו ואינה גורמת לנט"י כל שהיא (בגלוי) שיתנהג כך, אלא הדבר נמסר לבחירתו החפשית,
 34 שהוא יבחר "ובחרת בחיים" בצד דתומ"צ, ובמילא אין הוא "נוגע בדבר" כלל, כיון שאין הוא מוכרח להתנהג באופן
 35 אחד דוקא, יש בו הן צד טוב והן צד שכנגד, ו"זהו זה שופטן" (לא "מושלים", גם לא נפשו האלקית);

36 . . עפ"ז מובן, שכיון ש"צד"י" (שתומ"צ הם הצד שלו) בא (לא כ"נוגע בדבר", אלא) ע"י בחירתו, בהיותו (בחיצוניות)
 37 "אישי", נשמה בגוף גשמי בעולם – יש בכחו להפוך את העולם ותושבי העולם, שגם הם "יסכימו", לציית להוראות
 38 התורה, באופן כזה שזה נקבע אצלם בפנימיות, כיון שזהו בערכם. כך שע"ז יכולה אלקות להמשך ולהתגלות בכל
 39 העולם, באופן של קביעות.

40 (שם בסוף השיחה אות ט"ז): . . לעשות בשלימות את עבודתו של "צד"י", להתמסר לגמרי לצד התורה, כך שזה נעשה
 41 "צדי" לגמרי (כך שאין שום מקום לקס"ד של צד נוסף) . .

.ד.

(6) ד"ה אנכי ערחה"ש תשמ"ט, אות א', וז"ל:

1 כידוע² שבריאית יש מאין היא רק בכח העצמות שמציאותו מעצמתו. [ויש לומר, דזה שהמציאות דיש הנברא היא
2 מציאות אמיתית, הוא מפני שהתהוותו היא מהעצמות, יש האמיתין].

3 (הע' 8 שם): אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב). וראה בארוכה סה"מ תש"ז ע' 238 (וראה גם אגה"ק שם), דנוסיף לזה
4 שהתהוות היש בכח העצמות, הנה גם בהיש עצמו יש דוגמת הענין דמציאותו מעצמותו.

(7) לקו"ש חיי"ז (תזריע-פ' החודש) ע' 152 הע' 55:

5 להעיר מסה"מ תרע"ח (ע' פט) דגם נסים שאינם מלובשים בטבע שבהם מתבטל הטבע, הנה "מה שמתבטל הוא רק
6 באותו הדבר שבו הוא הנס, אבל כללות העולם הוא בקיומו, א"כ ה"ז שבעולם מאיר גילוי אוא"ס שלמעלה מהעולם".
7 וראה בארוכה ד"ה נתת ליראיך תשי"ב, שלכן עי"ז נעשה רוממות הטבע גופא (מכיון שגם בעת הנס כללות הטבע הוא
8 בקיומו).

(8) ד"ה אשה כי תזריע תשכ"ה, סה"מ מלוקט ג', אות ד':

9 מצד כח העצמות שישנו בעבודתם של ישראל, אין שייך לחלק בין "תתא" ל"עילא", דישראל וקוב"ה כולא חד. אלא
10 שגילוי ענין זה הוא דוקא לאחרי שנשלם כל השייך לעבודת האדם, העבודה עצמה (אתערותא דלתתא) וההמשכה
11 מלמעלה (אתערותא דלעילא) שבאה על ידה. ולכן, תחלת ההמשכה הבאה ע"י העבודה (לפני שנתגלה כח העצמות
12 שבה) היא רק מהאור השייך לעולמות, מקום שאתערותא דלתתא מגעת לשם, אבל לאחרי השלימות דעבודה (הן
13 דהעבודה עצמה והן דההמשכה מלמעלה שעל ידה), שאז מתגלה ה"פנימיות" שלה, הנחת רוח והתענוג שלמעלה
14 שבעבודת ישראל, נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני, דנחת רוח ותענוג זה (שנעשה רצוני, ע"י ישראל) הוא
15 בעצמותו ית' (נחת רוח לפני), ע"י העבודה נמשך גם האור שלמעלה משייכות לעולמות, ועד להמשכת העצמות.

שם הע' # 25:

16 להעיר מהמבואר בהמשך תרס"ו ע' קלא ובסה"מ ה'תש"ה ע' 53, דהטעם על זה שהמשכת האור שלמעלה
17 מהשתלשלות (הגם שהוא בדרך מתנה מלמעלה) הוא לאחרי שלימות העבודה דוקא, הוא* כי נתינת מתנה היא דוקא
18 כשעביד ל' נייחא לנפשי' (ראה מגילה כו, ב. גיטין נ, ב. ב"מ טז, א. ב"ב קנו, א). ויש לומר הכוונה בזה, שע"י שלימות
19 העבודה מתגלה הנחת רוח והתענוג העצמי שבעבודת ישראל, כנ"ל בפנים.

ובשוה"ג:

20 *בלקו"ת שה"ש שם (כד, סע"א ואילך) "אינה שורה ומתגלה אלא כשיש שלימות במעשה התחתונים", היינו,
21 שהשלימות דמעשה התחתונים היא בכדי שהתחתון יהי' כמו כלי להשראת וגילוי האור [וע"ד קוב"ה לא שריא אלא
22 באתר שלים (ראה זה"ג צ, ב); אבל בהמשך תרס"ו ובסה"מ ה'תש"ה שם, שהשלימות דמעשה התחתונים היא (גם)
23 בשביל ההמשכה מלמעלה, נתינת המתנה מצד הנותן].

.ה.

(9) שיחות ש"פ מטו"מ תנשי"א אות י"ג:

24 ע"פ דיוק לשון המשנה "הוי מתלמידיו של אהרן כו": (א) "הוי" – לשון ציווי . . (ב) "מתלמידיו (של אהרן)" דייקא,
25 בלשון רבים (ולא "תלמידו") – שהשתדלותו בקיום הנהגתו של אהרן היא ביחד עם הרבים, שע"ז ניתוסף בזה יותר
26 מצד הענין ד"קנאת סופרים תרבה חכמה", "תרבה" דייקא, שריבוי אמיתי הוא בלי גבול, היינו, לא רק באופן ד"בכל
27 מאדך", מאד שלך, אף שלגבי חבירו ה"ז במדידה והגבלה, אלא שזוהו באופן של בלי גבול גם לגבי חבריו (שאר
28 תלמידיו של אהרן), ועד שקשור עם בלי גבול (מאד) האמיתי³.

(10) לקו"ש חט"ז ע' 477 אות ד':

² כאן מופיע הע' 8 של המאמר שמועתק להלן.

³ זאת אומרת: כדי להגיע ל"מאוד" ובל"ג האמיתי (לא רק ל"מאוד" שלך) וכשיטה המבוארת בזה בדברי הרבי בכ"מ, הוא לא ע"י איכות (עבודה פנימית) אלא ע"י ענין של כמות (עבודה עם מציאות העולם שמסביב), דהיינו, ההשתדלות מתוך קנאת סופרים כו',

- 1 המטרה היא להגיע ל"בלי גבול" – גאולה – הנעלית ממידות וההגבלות של העולם, אך אין הכוונה שע"י כך ("בלי
2 גבול") יתבטל הגבול, אלא שיהא חיבור בין "בלי גבול" לבין "גבול"⁴.
- 3 (הע 20 שם): כי דוקא בזה בא לידי גילוי כח העצמות, נמנע הנמעות, שביכולתו לחבר בל"ג וגבול.
לקו"ש חיי"ז (תזריע-פ' החודש) ע' 152 הע' 55:
- 4 (הע' 55): ולהעיר מסה"מ תרע"ח (ע' פט) דגם נסים שאינם מלובשים בטבע שבהם מתבטל הטבע, הנה "מה שמתבטל
5 הוא רק באותו הדבר שבו הוא הנס, אבל כללות העולם הוא בקיומו, א"כ ה"ז שבעולם מאיר גילוי אוא"ס שלמעלה
6 מהעולם". וראה בארוכה ד"ה נתת ליראיך תשי"ב, שלכן עי"ז נעשה רוממות הטבע גופא (מכיון שגם בעת הנס כללות
7 הטבע הוא בקיומו).
- 8 לקו"ש חיי"ט ע' 25, דברים ד', אות ב':
מדרש: "תוספתו של הקב"ה יתירה מן העיקר".
- 9 לכאורה אין מובן: אם "תוספת" הברכה של הקב"ה היא "יתירה מן העיקר", מדוע מכנה תורת-אמת את הברכה
10 הקודמת בתואר "עיקר" (לעומת ה"תוספת"), והרי, לכאורה, אם הברכה הקודמת פחותה מן ה"תוספת" של הקב"ה,
11 היא הופכת לטפל, ולא לעיקר?
- 12 (אות ג'): כדי להבין זאת יש להקדים מאמר חז"ל עה"פ "והי' מספר בני גו' אשר לא ימד ולא יספר" – "כאן בזמן
13 שישראל עושיין רצונו של מקום כאן בזמן שאין עושיין רצונו של מקום" ..
- 14 . . אדמו"ר הזקן מסביר, שבעבודת ה', "מספר" – היא עבודת קיום המצוות, ו"לא ימד ולא יספר" היא עבודת התשובה.
15 (אות ד'): הפירוש הפשוט ל"והי' מספר בני ישראל" . . אשר לא ימד ולא יספר", איננו שמדובר בשני ענינים שונים,
16 אלא, שהמספר עצמו הוא באופן של "לא ימד ולא יספר".
- 17 מכך מובן גם לגבי "מספר" ו"לא יספר" בעבודת ה', שגם הענין של "מספר" קשור במעלה של "לא יספר": אמנם
18 המצוות הן מוגבלות, אך גם באמצעותן "עושיין רצונו של מקום" – "ממשיכים" את רצון הקב"ה הנעלה מכל גבול –
19 "לא יספר".
- 20 ההסבר לכך הוא: המצוות הן רצונו של הקב"ה, ובדיוק כשם שהוא בלתי מוגבל, כך גם רצונו בלתי מוגבל. לפיכך
21 "יורד" לעולם באמצעות המצוות רצונו של הקב"ה שהוא בלתי מוגבל ("לא יספר").
- 22 הגבלתן של המצוות איננה הגבלה "מבחוץ" של האור האלקי ש"נמשך" בעולם באמצעותן, אלא הקב"ה בעצמו
23 הגביל, כביכול את עצמו, שהרצון האינ-סופי שלו "יומשך" דוקא ע"י פעולה מוגבלת זו וזו. וכיון שאין זו הגבלה
24 הנובעת מדבר שמחוצה לו, ח"ו, אלא שהקב"ה מגביל את עצמו, כלשון החסידות: מדידה והגבלה עצמית, הרי לאמיתו
25 של דבר, אין זו הגבלה.
- 26 מצד שני, הגבלה זו היא הכרחית, כי העולם הוא מציאות מוגבלת, ואיננו יכול לקלוט את האור האלקי הבלתי מוגבל
27 הגורם להתבטלותו, וכיון שעבודה התומ"צ קשורה לעולם, היא מוכרחה להיות מוגבלת.
- 28 וזהי המשמעות של "והי' מספר" . . אשר לא ימד ולא יספר" – ה"מספר" של המצוות איננו הגבלה אמיתית, כי
29 באמצעותן יורד לעולם השפע הבלתי מוגבל של "לא יספר".
- 30 (אות ה'): אך צריך להבין: אם תכלית המצוות היא "המשכת" האור האלקי שאיננו מוגבל – למה עשה ה' כזאת,
31 שעבודה זו תהי' קשורה לעולם שאיננו יכול לקלוט אור כזה, כך שהמצוות תצטרכנה להיות מוגבלת, כדי להוריד את
32 הרצון הבלתי מוגבל לתוך עולם מוגבל?
- 33 ההסבר לכך⁵: . . היא ההתעלות איננו כאשר קיימת דרגה בלתי מוגבלת של "לא יספר" בפני עצמה, אלא דוקא כאשר
34 יש חיבור בין "גבול" לבין "בלי גבול", שה"מספר" עצמו מתעלה ומתאחד עם "לא ימד ולא יספר", דוקא כך מתבטא
35 עצמותו ית', הנעלה הן מ"גבול" והן מ"בלי גבול".

⁴ וממשיך:

כפי שמוצאים לגבי מנין בני ישראל, כנאמר "והי' מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר" – ה"מספר" יהי' כזה ש"לא ימד ולא יספר".

בהע' 21 שם מציין ללקו"ש חיי"ט ע' 24 261. ע"כ.

⁵ לשון השיחה במילואה:

- 1 דבר זה ניתן לביצוע רק באמצעות "מדידה עצמית" של עצמות א"ס ב"ה: מצד הגילויים והאורות הרי ה"בלי גבול"
 2 וה"גבול" הם שני ענינים שונים. רק ע"י ה"מדידה" של עצמות א"ס ב"ה, אפשר חיבור של "גבול" עם "בלי גבול",
 3 בדומה לענין "מקום ארון אינו מן המדה": מקום הארון צריך להיות, לפי התורה, מדוד – "אמתים וחצי ארכו . . ." –
 4 ויחד עם זה, מקום זה "אינו מן המדה"⁶.
- 5 (אות י'): וזה ההסבר לדיוק בלשון "תוספתו של הקב"ה יתירה מן העיקר: כיון שה"תחתונים" ממשיכים את "תוספתו
 6 של הקב"ה" באמצעות עבודתם, נעשים הם וברכתם ל"עיקר", ולסיבה שבגללה יורדת לעולם "תוספתו של הקב"ה".

"נתינה המצוות למטה, ובאופן מוגבל, אינה מכך שהן היו צריכות להתקיים למטה, במקום מוגבל – היינו משום שאילולא כן לא הי' ניתן לקלוט כאן את האור הבלתי מוגבל – אלא מפני ששיא . . ."

⁶ המשך הדברים בפנים (אות ח'):

אך עדיין אין מובן: הרי החיבור של "גבול" עם "בלי גבול" הוא בכחו של הקב"ה בלבד, הנעלה משניהם, ואם כך – מדוע תלוי הדבר בעבודת הנברא, שהיא, לכאורה, מוגבלת, ובכחה להביא רק אור מוגבל?

ההסבר לכך, כאמור מספר פעמים: רצון הקב"ה, הוא, שהגילויים מלמעלה לא ירדו באופן של "נהמא דכיסופא". ולכן תלויות כל ה"המשכות", גם אלה שמעל לנבראים, בעבודת האדם.

לפיכך, למרות שהענין של "דירה לו ית' בתחתונים" בא מלמעלה כמתנה, יש צורך ב"עביד לי' נייחא לנפשי" של נותן המתנה, ודוקא אז "ייהב לי' מתנתא", כלומר, תחילה צריכה להיות עבודה מושלמת מצד הנבראים, ורק אחר כך יורד אליהם אור אלקי שמעל לשרשם.